

Søknad

Søknadsnr.	2013-0178	Søknadsår	2013	Arkivsak
Støtteordning	Bolyst 2013			
Prosjektnavn	Bolyst - Landsbyen Flisa, Aktivisering av grendesamfunnene			

Kort beskrivelse

Merk! Søknaden ble sendt Hedmark fylke pr mail 08.03.2013, men iht. avtale lagt inn her først neste virkedag fordi vi ikke fikk registrert info på nettsiden pga mangel på brukerveileder på fredag. Ref Beate Solem (KRD), Hans Ove Hjelsvold (Hedmark fylke) og Kristian Hyllestad (systemleverandør Regionforvaltning.no). Korrespondanse med fylket og innsendelse pr mail innen fristen kan dokumenteres.

Søknadsbeløp: NOK 850 000 for 2013, NOK 950 000 for 2014 og NOK 1 650 000 for 2015.

Prosjektbeskrivelse

Åsnes kommune tar utgangspunkt i allerede igangsatte aktiviteter og prosjekter med tilknyttede målsetninger, som Landsbyen Flisa.

Nettverksmobilisering for å få «sine egne hemmat» skal utløses gjennom grendemøter og landsbyråd. Sagt på en annen måte; dugnad for tilflytting og tilbakeflytting.

Forutsetningen for dette er at vi systematisk arbeider for å skape de gode historiene og opplevelse av at det er «gætt» å bo i Åsnes – og tilrettelegge for at inntrykket stemmer. For å stimulere til aktivitet starter vi med å legge til rette for at grendemiljøene bevilges «såpenger». For å kvittere ut «såpengene» må grendeutvalgene legge fram konkrete planer og et minstekrav til antall frammøtte. Kommunens bidrag er prosjektledelse, gjennomføre idedugnader og delta i ett gitt antall grendemøter.

Åsnes kommune skal gjennom LUK sin ungdomssatsing inkludere de unge og bidra til å utvikle de unges demokratiforståelse, ved at de aktivt blir inkludert i spørsmål og saker som gjelder lokalsamfunnsutviklingen.

For å utvikle Åsnes til en attraktiv bokommune, må vi ha et sterkt kommunesenter, med vitale handelstilbud og servicefunksjoner. Dette skjer i samarbeid med Handelssenteret Flisa, Solør næringshage AS og andre bedrifter.

Kontaktopplysninger

Funksjon	Navn	Adresse/poststed	Mobil
Søker / Prosjekteier	Åsnes kommune v/Formannskapet	Rådhusgata 1 2270 FLISA	-

Funksjon	Navn	Adresse/poststed	Mobil
Kontakt-person	Nils Lindeberg	Rådhusgata 1 2270 FLISA	91645559
Prosjekt-leder	Øistein Wien	Rådhusgata 1 2270 FLISA	99110002

Mottatt offentlig støtte tidligere: Ja

Forprosjektet 2012 Hedmark fylkeskommune NOK 101.000,
Hovedprosjekt 2013 Hedmark fylkeskommune NOK 300.000,
Se forøvrig "Budsjett og finansiering" side 8 i vedlegg.

Spesifikasjon**Bakgrunn**

Åsnes kommune med vedtok i 2012 å opprette prosjektet Landsbyen Flisa. Prosjektet er et samarbeid med Solør næringshage AS og Handelssenteret Flisa. Landsbykonseptet er utviklet til å omfatte Flisa som tettsted og handelssentrum for Solør, samt de omliggende grendene. Målet er å videreføre og stimulere til livskraftige grendesamfunn.

Åsnes kommune er med i Hedmark fylkeskommunes LUK-satsing og har deltatt på Omdømmeskolen i regi av Kompetansesenter for distriktsutvikling. Vi holder «en rød tråd» gjennom alle utviklingsprosjektene. Vi bygger på dialog med innbyggerne, i grendemøter og landsbyråd, når vi nå har definert vår fremtidige posisjon til å være «Bruke – ikke forbruke».

Bolystprosjektet vil også inngå som en del av ovennevnte utviklingsprosjekter. Vi har ansatt en prosjektleder for tre år, og vil legge mye ressurser i å mobilisere de gode krefter i grendene gjennom systematisk oppbygging av grendeutvalg. Samtidig ønsker vi gjennom prosjektet å utnytte den kraften som er i grendene til å utvikle kommunen på det helhetlige samfunnsmessige planet. Vi planlegger ut fra dette å få egne innbyggere, deres medvirkning og engasjement til å løfte trivsel og bolyst. Ved å satse systematisk på dette, vil innbyggerne selv framstå som ambassadører og delta både indirekte og direkte i rekruttering av nye innbyggere.

«Landsbyen Flisa – aktivisering i grendesamfunnene» er en del av prosjektet Landsbyen Flisa og skal bidra til at hovedmålsettingene i Landsbyen Flisa nås. Omdømmearbeidet er overordnet i prosjektet.

Landsbyen Flisa er et prosjekt i Åsnes kommune, og det skal sees i sammenheng med de øvrige kommunene i Solør og Glåmdalsregionen, samt Hedmark fylkeskommune.

Ut fra den økonomiske situasjonen og befolkningsutviklingen, har Åsnes kommune behov for å fremme nye holdninger og krefter hos innbyggerne, for å kunne nå målsettingen i kommuneplanens samfunnsdel og bidra til Hedmark fylkeskommunes målsetting om 220.000 innbyggere i Hedmark i 2020.

Prosjekt mål

Innbyggernes behov settes i sentrum for kommunes oppgaveløsning. Øke innflyttingen til kommunen og motvirke utflytting. Kommunen skal være en pådriver for å trygge eksisterende arbeidsplasser og

for å etablere nye. Omdømmebygging er ett av flere elementer som skal bidra til å nå målene.

Åsnes kommune er med i «Saman om ein betre komune», hvor vi skal arbeide innad i Åsnes kommune som virksomhet. Dette arbeidet skal skape en endrings- og utviklings kompetanse for bedre tjenesteproduksjon til innbyggerne. Åsnes kommunes mål er å framstå som en attraktiv arbeidsgiver som tiltrekker seg kvalifisert arbeidskraft for å dekke framtidig behov.

Etablering av grendeutvalg.

Vi vil stimulere til aktive grendemiljøer og etablere 5 grendeutvalg. For å få dette til å fungere i praksis må vi formidle hensikten med organiseringen og avklare hva som er ønskelig og akseptabelt i de enkelte grendene. Dette planlegges gjennom workshops.

Metoden er å tenke struktur, arbeids- og omgangs-form basert på den gamle måten grendene organiserte seg på gjennom «bearlag»^{*)}. Alle visste hvem inngikk i sitt bearlag, og som det framgår av beskrivelsen, vil dette fungere som ett sikkerhetsnett. Nye innflyttere vil innlemmes i bearlaget og få informasjon, bli kjent og bli innlemmet i et fellesskap. Ved å gjenopprette de gamle strukturene i bearlag og samle disse i et grendeutvalg, vil strukturen etter hvert falle på plass. Bearlagene bestemmer selv i stor grad hvilke aktiviteter som skal inngå. Det bør for eksempel være obligatorisk at bearlaget kommer sammen ved for eksempel en nyinnflyttet familie/individ. I vår forståelse mener vi at ei grend som består av x antall bearlag, vil bli mer robust mot ensomhet, øke sjansen for å få fellesgoder gjennom direkte dialog med hverandre og kommunen, bli hørt og sett og å skape egne arenaer for trivsel og utvikling.

^{*)} Bearlag (bedarlag, bedelag) var en gammel tradisjon i det norske bondesamfunnet. Grendene var delt inn i uformelle bearlag som besto av folket på de nærmeste nabogårdene. Ved større familiebegivenheter som dåp, konfirmasjon, bryllup og gravferd ble bearlaget invitert sammen med familien. Noen steder ved at alle på de nærliggende gårdene ble invitert, andre steder ved at det var et visst antall per gård. Bearlaget ble også innkalt til dugnad når større arbeider skulle utføres, som legging av torvtak. Noen steder var det to slags bearlag, et mindre for dåp og gravøl, og et større for bryllup og dugnadsarbeider. Større byggearbeider lot seg gjennomføre fordi mange var med, og bryllupsgaver og «be til bustad» var startkapitalen for nygifte par. (kilde: wikipedia.com)

Tilfredse innbyggere og positiv (eller i alle fall konstruktiv) omtale er en forutsetning for å lykkes i Bolyst-arbeidet. Gjennom bevisstgjøring (holdninger) involvering (medvirkning) av innbyggerne og andre interessenter (f.eks. utbyggere) skal Åsnes kommune oppnå økt bolyst og «blilyst».

Utviklingen (prosessen) fra selv å være tilflytter til å bli en ambassadør for stedet har vi valgt å definere som attraktivitetstrappen. Gjennom prosjektet er målet å bevege flest mulig innbyggere minst et trinn opp i trappen (og for all del unngå «nedtrapping» mot likegyldighet, misnøye og fraflytting):

SeLyst: Individet har blitt oppmerksom på stedet og vurderer det som mulig bosted.

BoLyst: Ønsker å bli boende/bosette seg her (av familiære, praktiske, tilfeldige eller andre årsaker).

Mange i denne fasen velger å leie bolig, nærmest «prøvebo» stedet.

Blilyst: Forventingene innfris og trivselsfaktorene er tilstede – slår rot. Det kan være på høy tid å kjøpe hus, eller gjerne bygge om man har anledning til det.

GiLyst: Trivsel og tilhørighet til sted og miljøer er høy, og man begynner i økende grad å bidra til fellesskapet ut over «plikt» eller forventet.

SiLyst: Tilfredsheten har blitt så høy, at man nærmest opptrer som frivillig ambassadør for stedet, og gladelig framsnakker stedet for å få andre hit og blir (omdømme).

Den planlagte organisering i bearlag gir økt tilhørighet og trygghet for den enkelte. Et engasjert og raust lokalsamfunn vil gi større omtanke for medmennesker og føre til bedre integrering av innflyttere. Spesielt må innflyttere utenfor Skandinavia vektlegges. Åsnes kommune har eget voksenopplæringscenter (Åsnes opplæringscenter) som blant annet gjennomfører norsk og samfunnsopplæring til beboere på flyktningmottak. Vi planlegger å bruke den kompetansen som opplæringscenteret har til målrettet undervisning i norsk og samfunnskunnskap til arbeidsinnvandrere og arbeidsinnvandrernes familie. Gjennom prosjektet planlegger vi å tilby denne opplæringen gratis for å senke terskelen for å gjennomføre opplæringen. Opplæringen skal knyttes opp mot kontaktpersoner der hvor innvandrerne bor for å fremme norsk opplæringen og gi et bedre grunnlag for integrering. Samtidig vil dette kunne medføre at grendesamfunnene får del i de ressursene som de nye innbyggerne utgjør.

Gjennom å være åpne og inkluderende, skal Åsnes kommune og andre arbeidsgivere i kommunen framstå som attraktive arbeidsgivere.

Medvirkning vil øke bolyst og øke trivselen for innbyggerne. Gjennom dette skal vi redusere fraflytting og øke tilflyttingen.

Målsetting grendeutvalg: I 2013 er det etablert to (av fem mulige grendeutvalg). Det er opprettet ytterligere tre nye grendeutvalg i 2014.

Målsettingen innbyggertall: Åsnes har 7600 innbyggere pr 01.01.2013. Åsnes kommunes målsetting er å øke befolkningstallet med 50 innbyggere i snitt pr år frem til 2020, når vi skal være 8000 innbyggere.

Målsettingen innbyggertilfredshet: Målsettingen er 20% bedre innbyggertilfredshet fra 2013

til 2015. Dette måles ved å gjennomføre innbyggerundersøkelser i 2013 og i 2015. I tillegg gjennomføres det dybdeundersøkelser blant tilflytterne.

Forankring

Åsnes kommune deltar i Hedmark fylkeskommunes LUK-program og i LUK-samlingene som fylkeskommunen arrangerer. I tillegg har Åsnes kommune løpende kontakt med utviklings-miljøet i Hedmark fylkeskommune. Dette vil være spesielt verdifullt i forhold til fylkes-kommunens arbeid mot

flerkulturell forståelse. Jamfør Åsnes kommune kommuneplan samfunnsdel og Integreringsplan.

I forbindelse med etableringen av prosjektet Landsbyen Flisa hadde Åsnes kommune kontakt med Distriktsenteret og fikk god veiledning. Åsnes kommune deltok i 2012/2013 i Distriktsenterets Omdømmeskole. Åsnes kommune er med i Landsbynettverket som er etablert høsten 2012 sammen med de andre landsbyene i Norge. Glåmdal regionråd har behandlet Strategi, Næring og befolkningsvekst. Åsnes kommunes prosjekt er den del av strategien for å nå målene om:

- Mer målrettet kommunikasjon med større fokus på jobb- og bomuligheter, som er de viktigste enkeltfaktorene for valg av bosted.
- Skape positivt omdømme og identitet for egne innbyggere og attraktivitet for tilflytting av nye innbyggere

Åsnes kommune har ett godt samarbeid med de øvrige kommunene i Solør og Glåmdal. Vi vil i forbindelse med Landsbyen Flisa samarbeide med de øvrige kommunene der dette er hensiktsmessig. Blant annet vil dette skje gjennom regionrådet for å skape er læring i forhold realiseringen og evaluering av de ulike som igangsettes og til en viss grad gjennom markedsføring og deltakelse i aktiviteter.

Et systematisk samarbeid i forhold til å gi arbeidstilbud til medflyttere vil øke muligheten for rekruttering og bosetting av de som blir tilbudt arbeid i regionen.

Delprosjektet er en del av prosjektet Landsbyen Flisa, som igjen er et virkemiddel for å nå målsettingene i kommuneplanens samfunnsdel. Planverket har et gjennomgående folkehelseperspektiv. Prosjektet er forankret i politisk og administrativt. Prosjektet er utviklet i samarbeid med Solør Næringshage AS og Handelsenteret Flisa. Samarbeidspartnere har en aktiv og medvirkende rolle i prosjektet.

Prosjektorganisering

Prosjektet er en del i hovedprosjektet Landsbyen Flisa.

Prosjekt er organisert for å sikre bred forankring både blant kommunenes ansatte og innbyggerne.

Hovedprosjektet er organisert som følger:

Prosjektledelse:

Prosjekteier: Åsnes kommune v/formannskapet

Prosjektansvarlig: Rådmannen

Prosjektleder hovedprosjekt: Ansatt i Åsnes kommune, 100 %

Øvrige roller:

Styringsgruppe: Åsnes kommune, Solør Næringshage, Handelssenteret Flisa og Ungdomsrådet

Prosjektteam: Prosjektleder og representanter fra administrativ og politiskledelse, for øvrig dynamisk oppgave rettet representasjon.

Arbeidsgrupper: Grendeutvalg

Referansegrupper: Hedmark fylkeskommune, Kompetansesenter for distriktsutvikling, Landsbynettverket.

Grendeutvalgene opprettes i 5 deler av kommunen (skolekretsene). I denne forbindelse defineres også Flisa som en grend. Innen grendene organiseres kommunen i bearlag.

Åsnes kommune bistår med etableringen av grendeutvalgene, men innbyggerne må organisere seg slik at de blir sjøldrevne og kan drive i grendeutvalgene og koordineringen av bearlagene. Det gjennomføres to møter årlig mellom prosjektleder for Landsbyen Flisa og grendeutvalgene.

Det gjennomføres Landsbyråd, åpne møter for alle innbyggerne, i regi av Landsbyen Flisa. Sekvensen på møtene er avhengig av konkrete saker, men det skal gjennomføres minst to Landsbyråd hvert år.

Det gjennomføres Landsbyråd for ungdom, åpne møter for all ungdom, i regi av Landsbyen Flisa. Sekvensen på møtene er avhengig av konkrete saker, men det skal gjennomføres minst to Landsbyråd for ungdom hvert år. Møtene gjennomføres på ungdommenes egne arenaer.

Samarbeidspartnere

Solør Næringshage, Handelssenteret Flisa og Ungdomsrådet, samt grendelagene (opprettet der hvor mangler).

Aktiviteter

Åsnes kommune tar utgangspunkt i allerede igangsatte aktiviteter og prosjekter med tilknyttede målsetninger, som Landsbyen Flisa.

Nettverksmobilisering for å få «sine egne hemmat» skal utløses gjennom grendemøter og landsbyråd. Sagt på en annen måte; dugnad for tilflytting og tilbakeflytting.

Forutsetningen for dette er at vi systematisk arbeider for å skape de gode historiene og opplevelse av at det er «gætt» å bo i Åsnes – og tilrettelegge for at inntrykket stemmer. For å stimulere til aktivitet starter vi med å legge til rette for at grendemiljøene bevilges «såpenger». For å kvittere ut «såpengene» må grendeutvalgene legge fram konkrete planer og et minstekrav til antall frammøtte. Kommunens bidrag er prosjektledelse, gjennomføre idedugnader og delta i ett gitt antall grendemøter.

Åsnes kommune skal gjennom LUK sin ungdomssatsing inkludere de unge og bidra til å utvikle de unges demokratiforståelse, ved at de aktivt blir inkludert i spørsmål og saker som gjelder

lokalsamfunnsutviklingen.

For å utvikle Åsnes til en attraktiv bokommune, må vi ha et sterkt kommunesenter, med vitale handelstilbud og servicefunksjoner. Dette skjer i samarbeid med Handelssenteret Flisa, Solør næringshage AS og andre bedrifter.

Målgrupper

Målgrupper for prosjektet er alle kommunens innbyggere, næringsdrivende, politikere og administrasjon.

I samsvar med kommuneplanens hovedintensjon vil fokus være barnefamilier og barn/unge. I tillegg er tilflyttere generelt, kvinnelige innvandrere, kvinnelige gründere og nye bedrifter interessante målgrupper for Åsnes kommune.

Resultat

Medvirkning vil øke bolyst og øke trivselen for innbyggerne. Gjennom dette skal vi redusere fraflytting og øke tilflyttingen.

Målsetting grendeutvalg: I 2013 er det etablert to (av fem mulige grendeutvalg). Det er opprettet ytterligere tre nye grendeutvalg i 2014.

Målsettingen innbyggertall: Åsnes har 7600 innbyggere pr 01.01.2013. Åsnes kommunes målsetting er å øke befolkningstallet med 50 innbyggere i snitt pr år frem til 2020, når vi skal være 8000 innbyggere.

Målsettingen bedre innbyggertilfredshet: Målsettingen er 20 % bedre innbygger tilfredshet fra 2013 til 2015. Dette måles ved å gjennomføre innbygger undersøkelser i 2013 og i 2015.

Målsettingen er at 90 % tilflyttere av ikke Skandinavisk opprinnelse har gjennomført språkkurs og kurs i samfunnskunnskap.

Effekter

Kvalitetssikring skal oppnås gjennom følgende punkter:

- God planlegging og bred deltakelse i handlingsplanarbeidet.
- Løpende evaluering og justering i forhold til mål, beslutningspunkter, milepæler og kritiske suksessfaktorer.
- Samarbeid prosjekteier, prosjektansvarlig, prosjektleder, styringsgruppe og
- Prosjektgruppe.
- Innspill og deltakelse i prosjektet fra innbyggerne.
- Informere bredt om prosjektet for å sikre god deltakelse.

- Evaluering og eventuell justering av tiltak for å sikre måloppnåelse.

Det er ulike kulturer og behov i grendene i Åsnes kommune. Dette kan medføre at en tilnærming eller metodikk som fungerer i en grend ikke nødvendigvis vil fungere i andre. Ved å bruke grendeutvalgene som samhandlingsarenaer, har vi mulighet til å bruke ulike metoder for kommunikasjon og implementering i de ulike grendene. Ut fra dette vil vi finne hvilke metoder som fungerer best. Læring og kompetanseheving vil på denne måten bli ivaretatt og bidra til kontinuerlig læring og kompetanseheving både i kommunen som organisasjon og samfunn.

Vi forventer også at delprosjektet vil gi Hedmark fylkeskommune og Kompetansesenteret for distriktsutvikling viktig innsikt og overføringsverdi til andre kommuner.

Effekt mål:

- Øke befolkningen (fra 7.600 i dag til 8.000 innbyggere i 2020).
- Styrke, sikre og etablere arbeidsplasser.
- Stimulere til videreutvikling eksisterende virksomheter eller bidra til nyetableringer.
- Økt innovasjon og innovasjonsevne
- Økt kompetanse og kompetanseoverføring (realkompetanse og formalkompetanse).
- Styrke kommunesenteret Flisa, samt grendene og samholdet.
- Gjøre kommunen mer attraktivt som bosted og lokaliseringsvalg for bedrifter
- Gjøre kommunen mer attraktivt som handelssted og reisemål.

Tids- og kostnadsplan

Tidsplan

Se vedlegg, tabell side 7.

Kostnadsplan

Tittel	2013	2014	2015	2016	2017	SUM
Budsjette kostnader og inntekter	2 150 000	2 550 000	2 750 000			7 450 000
Sum kostnad	2 150 000	2 550 000	2 750 000			7 450 000

Finansieringsplan

Tittel	2013	2014	2015	2016	2017	SUM
Egenfinansiering	1 000 000	1 100 000	1 100 000			3 200 000
Hedmark fylke (LUK)	300 000	500 000				800 000
Kommunal- og regionaldepartementet	850 000	950 000	1 650 000			3 450 000
Sum finansiering	2 150 000	2 550 000	2 750 000			7 450 000

Geografi

425-Åsnes

Vedleggsliste

Dokumentnavn	Filstørrelse	Dato
Søknad om Bolyst-midler 2013.doc	117 248	11.03.2013